

Co-funded by
the European Union

[Jaamacadda Folk]

FATIMA2

Manhajka safiirada
da'da yar ee
xuquuqul insaanka
iyo sinnaanta

[FATIMA2_Module 2.1]

*FATIMA 2: Förebyggande av hedersrelaterat våld och förtryck mot kvinnor genom projekt med social påverkan och ömsesidigt lärande som leds av unga män
Ref. 101095877*

*FATIMA2-projektet har samfinansierats av EU:s program CERV-2022_DAPHNE. Författarna har ensamt ansvar för innehåll och material. Europeiska kommissionen kan inte hållas ansvarig för något användande av informationen som finns däri.
(Finansieringsref. 101095877)*

Nuxurka

Module 2.1 Dacwadaha sharciga	4
UJEEDOOYINKA BARASHADA	19
HAWLAHA	21
A2.1 Weydii su'aal	21
A2.2 Waqtiga laga doodi karo	23
A2.3 Shaqada lammaane	25
A2.4 Horumarinta hal-abuurka	27

Module 2.1 Dacwadaha sharciga ah

HAGAHA isticmaale

Cutubkani waxa uu si guud ugu socdaa dhammaan cutubyada qaab-dhismeedka manhajka. Mawduucyada iyo ujeedooyinka waxbarashadu waxay ujeedoodu tahay in ka qaybgalayaashu ay bartaan sida loo gudbiyo macluumaadka sharciga ah ee hababka si loo ilaaliyo dhibanayaasha sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan safiirada da'da yar. Dhammaan waxqabadyada waxaa lagu dari karaa dhammaadka cutubka.

Iyada oo loo marayo cutubkan, ka qaybgalayaasha waxaa laga filayaa kaliya in ay helaan aqoon iyo xirfado ku saabsan dukumeentiyada sharciga ah iyo hababka loo isticmaalo ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan, laakiin sidoo kale in ay khibrad u helaan sida loo gudbiyo aqoontan hal abuur leh iyo hab la fahmi karo oo dhalinyarada ragga ah oo u dhaqmi doona sidii hoggaamiyeyaal isku fac ah iyo safiirada xuquuqda aadanaha iyo sinnaanta bulshada.

Nuxurka:

Ujeedooyinka Barashada, Cutubka 1: Hababka loogu beddelo erey-bixinta sharci ee adag iyo hababka sharciga fikrado ay dhalinyaradu la xidhiidhi karaan.

Mawduuca 1: Kobcinta hal-abuurka si wax looga qabto arrimaha sharciga iyo aragtida siyaabo kala duwan.

Mawduuca 2: Isticmaalka tusaalooyinka nolosha dhabta ah si aad u sharaxdo erey bixinta sharciga iyo hababka sharciga.

Ujeedada Waxbarashada, Cutubka 2: Qeex ereyada sharci ee kala duwan iyo hababka sharciga.

Mawduuca 3: Maaraynta Malo.

Hawsha 2.1: Weydii su'aal

Hawsha 2.2: Waqtiga laga wadahadlo

Hawsha 2.3: Shaqada lammaane

Hawsha 2.4: Kobcinta hal-abuurka

Sharaxaad:

Module 2.1 Nidaamyada sharciga ayaa guud ahaan u ah dhammaan cutubyada qaab dhismeedka manhajka. Mawduucyada iyo ujeedooyinka waxbarashadu waxay ujeedoodu tahay in ka

qaybgalayaasha inay bartaan sida loogu gudbiyo macluumaadka sharciga ah safiirrada da'da yar. Dhammaan waxqabadyada waxaa lagu dari karaa dhammaadka cutubka.

Hadafka iyo ujeedooyinka:

Iyada oo loo marayo habka **habraaca sharciga**, ka qaybgalayaasha waxaa laga filayaa kaliya in ay helaan aqoon iyo xirfado ku saabsan erey bixinta sharciga iyo hababka sharciga ee loo isticmaalo si looga hortago xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka ku salaysan jinsiga, laakiin sidoo kale in ay helaan khibrad ku saabsan sida loo gudbiyo aqoontan hal abuur leh iyo hab la fahmi karo oo ragga dhallinyarada ah oo doonaya inay u dhaqmaan sidii hoggaamiyeyaal isku fac ah iyo safiirrada xuquuqda aadanaha iyo sinnaanta bulshada.

La qabsiga:

Tababaruhu waa u madax banaan yahay inuu la qabsado jimicsiga si ay ugu habboonaadaan kooxda dhallinyarada ah sida ugu fiican. Waa kuwan qaar ka mid ah talooyinka xulashooyinka habaynta:

- 1) Mudnaan sii kooxaha yaryar - haddii ay jiraan rag badan oo dhallinyaro ah oo danaynaya hawsha, tababaruhu wuxuu u baahan yahay inuu u qaybiyo kooxo yaryar, ama xitaa ku faafiyo tababbarka / shirarka dhowr maalmood si uu u siiyo boos dheeraad ah.
- 2) Haddii tababaruhu uu dareemo inay jirto su'aal ama fikrad mudan in laga hadlo wixii ka baxsan waxa lagu sheegay hawsha, isaga/iyada waa inay sidaas sameeyaan. Isaga/iyada waxa ay awoodaan in ay ku daraan macluumaad gaar ah, qayb hawleed ama nuxur ka mid ah cutubka kale si ay u muujiyaan dhinac oo ay u awoodaan in ay la shaqeeyaan inta ka hadhay moduleka haddii loo baahdo. Tababaruhu waa inuu sidoo kale hubiyaa in mawduucyada lagu soo qaatay waxqabadyada aan si kale loogu soo bandhigin qaab kale (isaga/iyada waa in ay doortaan qaabka ugu habboon kooxda). Fiiri shaxda 1 xiriirka ka dhexeeya cutubyada iyo nashaadaadka.
- 3) Hawlaha waxaa ka mid noqon kara wadaaga khibradaha shakhsi ahaaneed. Haddi ay arintu aad xasaasi u tahay in sidan oo kale loogala hadlo koox dhallinyaro ah oo rag iyo dumarba leh (tusaale haddii ay dhawaanahan dhaceen isku dhac ama rabshado la xidhiidha mawduuca, ama haddii uu tababaruhu ogyahay in ay xasaasiyad ka dhex jirto dad gaar ah kooxda), tababaruhu waa inuu layliyada la qabsadaa isagoo soo bandhigaya sheekooyin iyo khibrado khiyaali ah.
- 4) Haddii qof ka mid ah kooxda dhallinyaradu aanu ku faraxsanayn in uu ka hor hadlo asaagiis, ama ay ku adag tahay wax qorista ama akhriska, shaqaalaha dhallinyaradu waa in uu ku dhiirigeliyaa inuu si kale uga qaybqaato.

Heerarka iyo nidaamyada sharciga ee muhiimka ah:

<p>Heerarka iyo nidaamyada sharciga caalamiga ah ee aagga rabshadaha la xiriira sharafta</p>	<p>Sharci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqul Insaanka: Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqda Aadanaha ee Qaramada Midoobay wuxuu xooga saarayaa xuquuqda nolasha, xoriyada iyo amniga qofka (Qodobka 3) iyo mabda'a ah in dadka oo dhan ay u siman yihiin sharciga (Qodobka 7). Mabaadi'daani waxay aasaas u yihiin wax ka qabashada rabshadaha la xiriira sharafta. 2. Heshiiska Ciribtirka Dhammaan Noocyada Takoorka ee Haweenka (Heshiiska Haweenka): Axdiga Haweenka, oo inta badan loo soo gaabiyo CEDAW, waa mid ka mid ah heshiisyada caalamiga ah ee ugu dhammaystiran ee xuquuqda haweenka. Waxay ku qasban tahay dawlad-goboleedyada inay qaadaan tillaabooyin lagu baabi'inayo xad-gudubyada ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan xad-gudubyada la xiriira sharafta. <ul style="list-style-type: none"> • Axdiga Haweenka, Talada Guud No. 19 • Axdiga Haweenka, Talada Guud No. 35 3. Baaqa Ciribtirka Xadgudubyada ka dhanka ah Haweenka: Waxaa ansixiyay Golaha Guud ee Qaramada Midoobay, bayaankan waxa uu u aqoonsan yahay xadgudubyada ka dhanka ah haweenka xadgudub ka dhan ah xuquuqda aadanaha, waxaana loogu baaqayaa dowladaha inay qaadaan tillaabooyin looga hortagayo oo meesha looga saarayo. 4. Axdiga ka dhanka ah Jirdilka iyo Arxandarada kale, Bini'aadantinimada kabaxsan ama sharaf dil: waxaa ansixiyay Golaha loo dhan yahay ee Qaramada Midoobay 10 December 1984 (xar 39/46). 5. Axdiga Caalamiga ah ee Ilaalinta Xuquuqda Dhammaan Shaqaalaha Muhaajiriinta ah iyo Xubnaha Qoyskooda: waxaa ansixiyay Golaha Guud ee Qaramada Midoobay 18kii Diseembar 1990kii. 6. Axdiga Xuquuqda Carruurta (CRC): waa aaladda xuquuqul insaanka ee ugu caalamisan, oo ay ansixiyeen dhammaan marka laga reebo laba waddan oo adduunka ah. Axdigu waxa uu ka kooban yahay dhammaan xuquuqda aadanaha - madaniga, siyaasadda, dhaqaalaha, xuquuqda bulshada iyo dhaqanka - ee carruurta ku jira hal dukumeenti.
--	--

7. **Qaraarka Golaha Guud ee Qaramada Midoobay A/RES 57/179:** Ka shaqaynta baabi'inta dembiyada sharafta ee haweenka, 2003
8. **Qaraarka Golaha Guud ee Qaramada Midoobay A/RES 57/179:** Ka shaqaynta sidii loo joojin lahaa dembiyada ka dhanka ah haweenka iyo gabdhaha lagu galo Magaca Sharafta, 2005.
9. **Axdiga Afrika ee Xuquuqda Aadanaha iyo Dadka:** Qalabkan Afrikaanku wuxuu ka kooban yahay qodobbo ku saabsan sinnaanta jinsiga iyo ilaalinta rabshadaha, kuwaas oo laga yaabo inay khuseeyaan wax ka qabashada rabshadaha la xiriira sharafta.
10. **Axdiga Inter-American ee ka hortagga, ciqaabta, iyo baabi'inta xadgudubyada ka dhanka ah haweenka (Belém do Pará Convention):** Heshiiskan goboleed wuxuu diiradda saarayaa ka hortagga iyo wax ka qabashada rabshadaha ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan noocyo kala duwan oo xadgudubyo sharaf leh.

Hababka:

1. **Ka warbixinta hay'adaha caalamiga ah ee xuquuqul insaanka:** Dhibanayaasha ama u doodayaasha waxay u sheegi karaan kiisaska xadgudubyada la xiriira sharafta hay'adaha caalamiga ah ee xuquuqul insaanka, sida Golaha Xuquuqul Insaanka ee Qaramada Midoobay ama ururada xuquuqul insaanka ee gobolka.
2. **Ergeyga Gaarka ah ee Qaramada Midoobay ee Xadgudubyada ka dhanka ah Haweenka:** Ergeyga Gaarka ah wuxuu sameeyaa baaritaanno, soo saara warbixinno wuxuuna u soo jeedinayaa dowladaha talooyin ku saabsan sida wax looga qabto xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada la xiriira sharafta.
3. **Xog ururinta iyo ka warbixinta:** Ururada caalamiga ah waxay ku dhiirigeliyaan dawladdaha xubnaha ka ah inay ururiyaan oo ay ka warbixiyaan xogta xadgudubyada ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira. Xogtan ayaa muhiim u ah fahamka baaxadda dhibaataada iyo dejinta jawaabaha siyaasadeed ee wixtarka leh.
4. **Wacyigelinta iyo waxbarashada:** Hay'adaha caalamiga ahi waxay inta badan taageeraan ololaha macluumaadka, barnaamijyada waxbarashada iyo dadaallada waxbarasho si ay dadweynaha, booliiska iyo mas'uuliyiinta garsoorka uga warqabaan rabshadaha la xiriira sharafta.
5. **Hababka kala duwan ee edbinta:** Isku-dubbaridka daneeyayaasha kala duwan, oo ay ku jiraan garsoorka, adeegyada bulshada, xirfadlayaasha

caafimaadka iyo khubarada sharciga, ayaa xoogga la saaray in si wax ku ool ah wax looga qabto rabshadaha la xiriira sharafta.

6. **Adeegyada ilaalinta iyo taageerada:** Hay'adaha caalamiga ah iyo dawladaha waxaa lagu dhiirigelinayaa inay bixiyaan adeegyada ilaalinta iyo taageerada dhibbanayaasha, sida helidda ilaalinta, kaalmada sharciga iyo la-talinta.
7. **Kaalmada sharciga iyo helida cadaalada:** Waa in ay jiraan habab lagu hubinayo in dhibanayaasha xadgudubka sharafta laxidhiidha ay helaan gargaar sharci oo aan laga niyad jabin in ay soo sheegaan dhacdooyinka ama ay helaan cadaalad.
8. **Khadadka caawinta qalalaasaha:** Wadamo iyo gobollo badan ayaa sameeyay khadadka caawinta dhibanayaasha rabshadaha, oo ay ku jiraan rabshadaha sharafta la xiriira, si ay u bixiyaan gargaar iyo taageero degdeg ah.

Heerarka:

1. **Xuquuqda nolosha iyo amniga:** Xuquuqda nolosha, sida ku cad qodobka 3aad ee Baaqa Caalamiga ah ee Xuquuqul Insaanka, waxaa ka mid ah xuquuqda in laga xoroobo rabshadaha, jirdilka iyo cagajuglaynta. Xeer-beegtida caalamiga ahi waxay caddeeyeen in xad-gudubka sharafta laxidhiidha uu ku xad-gudbo xuquuqda nolosha iyo amniga.
2. **Takoor la'aan:** Axdiga Haweenka, iyo qalabyada kale, waxa uu xooga saarayaa mabda'a takoorid la'aanta ku salaysan jinsiga iyo jinsiga. Xeer-beegtida caalamiga ah waxay inta badan u yeertaa mabaadi'da takoor-la'aanta marka ay wax ka qabanayso xadgudubka la xiriira sharafta, iyadoo xoogga saaraysa in xadgudubka noocaas ahi uu si aan caadi ahayn u saameeya haweenka.
3. **Xadgudubyada ku saleysan jinsiga:** Heerarka caalamiga ah waxay ku qeexaan xadgudubka ku saleysan jinsiga nooc ka mid ah takoorka ka dhanka ah haweenka, kaas oo ay ku jiraan falal kala duwan oo rabshado ah oo salka ku haya fikradaha xun ee jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta la xiriira.
4. **Hawlkarnimada:** Dawladuhu waxa ay waajib ku tahay in ay ka hortagaan, baaraan oo ay dacwad ku soo oogaan falalka xadgudubka ah ee ka dhanka ah haweenka. Sharci-yaqaanka caalamiga ah wuxuu hoosta ka xariiqayaa muhiimadda ay leedahay in Dawladuhu qaadaan tallaabooyin wax ku ool ah si wax looga qabto rabshadaha la xiriira sharafta iyo in dembiilayaasha la horkeeno caddaaladda.
5. **Waajibaadka Wanaagsan:** Dawladaha waxaa ku waajib ah inay qaadaan tallaabooyin firfircoon si ay uga hortagaan rabshadaha la xiriira sharafta, ilaalinta dhibanayaasha iyo bixinta dawooyin wax ku ool ah. Qaanuunka kiisku

	<p>wuxuu inta badan baarayaa in gobolladu ay guteen waajibaadkooda wanaagsan xaaladahan oo kale.</p> <p>6. Dhaqanka iyo dhaqanka: Heerarka caalamiga ah iyo xeerbeegtida waxay aqoonsan yihiin in dhaqamada dhaqameed iyo kuwa dhaqameed aysan marmarsiinyo u noqon karin rabshadaha ama takoorka. Dhaqamada u horseeda gacan-ka-hadalka sharafta laxidhiidha ma cafiyaan dambiilayaasha masuuliyadda.</p> <p>7. Helitaanka caddaaladda iyo daawaynta: Xeer-beegtida caalamiga ahi waxa ay carrabka ku dhufatay muhiimadda ay dhibbanayaasha xadgudubyada sharafta la xidhiidha ay helaan caddaalad, taas oo ay ku jirto dawooyin si ay u gudbiyaan cabashooyinkooda, isla markaana ay u raadiyaan magdhow.</p> <p>8. Danaha ugu wanagsan ee ubadka: Kiisaska ku lug leh rabshada sharafta laxidhiidha waxay taaban karaan arimaha haynta iyo ilaalinta ubadka. Heerarka caalamiga ahi waxay xooga saarayaan in danta ubadku ay tahay tixgalinta koowaad ee xaaladahan oo kale.</p>
<p>Heerarka iyo nidaamyada sharciga Yurub ee goobta xadgudubka sharafta laxidhiidha: Golaha Yurub</p>	<p>Sharci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Axdiga Istanbul (Axdiga Golaha Yurub ee ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska): Axdiga Istanbul waa golaha Yurub ee ugu dhameystiran uguna saameynta badan si loola dagaallamo xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada la xiriira sharafta. Waxay dejinaysaa waajibaadyo kala duwan oo saaran waddamada xubnaha ka ah, oo ay ku jiraan tallaabooyinka ka hortagga, tallaabooyinka ilaalinta dhibbanayaasha iyo tallaabooyinka sharciga ah ee lagu maxkamadeynayo dembiilayaasha. 2. Recommendation Rec (2002)5 ee ku saabsan ka ilaalinta haweenka ka dhanka ah xadgudubyada: Taladani waxay ku dhiirigelinaysaa dawladaha xubnaha ka ah inay qaadaan tallaabooyin ay kaga hortagayaan haweenka rabshadaha, oo ay ku jiraan rabshadaha la xiriira waxa loogu yeero "sharaf". 3. Qaraarka 1468 ee guurka qasabka ah iyo ilmaha, 2005 4. Recommendation Rec (2010)4 ee ku saabsan tallaabooyinka lagula dagaallamayo takoorka ku salaysan jihada galmoodka ama aqoonsiga jinsiga: Inkasta oo taladani ay diiradda saarayso ugu horrayn takoorka ku salaysan jihada galmoodka iyo aqoonsiga jinsiga, waxa ay khusaysaa in wax laga qabto rabshadaha sharafta la xidhiidha macnaha takoorka.

5. **Talo soo jeedin Rec (2002)12 ee ku saabsan dhexdhexaadinta arrimaha dembiyada:** Taladani waxa ay xoogga saaraysaa muhiimadda ay leedahay in la tixgeliyo baahiyaha gaarka ah iyo baylahda dhibanayaasha rabshadaha iyo hubinta ammaankooda dhexdhexaadinta arrimaha dembiyada, kuwaas oo laga yaabo inay khuseeyaan kiisaska sharafta la xiriira. gacan ka hadal.
6. **Axdiga ku saabsan Dambiyada IT-ga laxiriira (Axdiga Budapest):** Inkasta oo Axdiga Budapest aanu ahayn mid gaar u ah rabshadaha sharafta laxidhiidha, waxa uu bixiyaa qaab wax looga qabto dambiyada internetka, oo ay ku jiraan noocyada rabshadaha ku saleysan jinsiga ee khadka tooska ah .

Hababka:

1. **Kormeerka iyo ka warbixinta:** Golaha Yurub ee Kooxda Khubarada ee Falka ka dhanka ah Tacadiyada ka dhanka ah Haweenka iyo Xadgudubyada Guriga (GREVIO) ayaa mas'uul ka ah la socodka dhaqangelinta Axdiga Istanbul. GREVIO waxay qiimaysaa sida dawladaha xubnaha ka ah ay u gutaan waajibaadkooda ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xad-gudubyada la xiriira sharafta.
2. **Warbixinada qaranka:** Wadamada xubnaha ka ah waxaa looga baahan yahay inay u gudbiyaan warbixin qaran GREVIO oo ku saabsan horumarkooda iyo tallaabooyinka wax looga qabanayo xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada la xiriira sharafta. Warbixinahani waxay ka kooban yihiin xog muhiim ah oo loogu talagalay la socodka iyo ka warbixinta hirgelinta Axdiga Istanbul.
3. **Wacyigelinta iyo waxbarashada:** Golaha Yurub wuxuu dhiirigeliyaa ololaha wacyigelinta, barnaamijyada waxbarashada iyo dadaallada waxbarasho si loo ogeysiiyo dadweynaha, booliiska iyo mas'uuliyiinta garsoorka arrinta xadgudubka haweenka iyo rabshadaha qoyska, oo ay ku jiraan rabshadaha la xiriira sharafta.
4. **Xog ururinta iyo ka warbixinta:** Dawladaha xubnaha ka ah waxaa lagu dhiirigelinayaa inay ururiyaan oo ay ka warbixiyaan xogta ku saabsan xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska, taas oo lagama maarmaan u ah fahamka baaxadda dhibaataada iyo dejinta jawaabaha siyaasad wax ku ool ah.
5. **Qorshe Hawleedka Qaranka:** Dawladaha xubnaha ka ah waxay inta badan sameeyaan oo ay fuliyaan qorshayaal hawleed qaran oo lagula dagaalamayo tacadiyada ka dhanka ah haweenka, kuwaas oo laga yaabo inay ku jiraan xeelado wax looga qabanayo xadgudubyada la xiriira sharafta.

6. **Adeegyada taageerada:** Golaha Yurub waxa uu xooga saarayaa muhiimada ay leedahay in la bixiyo adeegyada ilaalinta iyo taageerada dhibanayaasha tacadiyada ka dhanka ah haweenka, sida hoyga la da'ay, khadadka telefoonada, gargaarka sharciga iyo la-talinta.
7. **Helitaanka caddaaladda:** Xaqiijinta in dhibanayaashu ay helaan caddaalad waa arrin muhiim ah. Qaab-dhismeedka sharcigu waa inuu u oggolaadaa dhibbanayaasha inay soo sheegaan shilalka, codsadaan amarrada xannibaadda oo ay qaadaan tallaabo sharci ah iyaga oo aan ka cabsanayn aargoosi.
8. **Hababka kala duwan ee edbinta:** Dawladaha xubnaha ka ah waxaa lagu dhiirigelinayaa inay dabaqaan habab kala duwan oo ku lug leh garsoorka, adeegyada bulshada, xirfadlayaasha caafimaadka iyo daneeyayaasha kale ee khuseeya si wax ku ool ah wax looga qabto xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira .

Heerarka:

1. **Axdiga Istanbul (Axdiga Golaha Yurub ee ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska):** Axdigani wuxuu dejinayaa heerar dhammaystiran oo wax looga qabanayo xadgudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira. Waxay xoogga saaraysaa baahida loo qabo tallaabooyin sharci ah, tallaabooyinka ilaalinta dhibbanayaasha iyo tallaabooyinka ka hortagga ah ee lagula dagaallamayo xadgudubka ku saleysan jinsiga.
2. **GREVIO (Kooxda Khabiiradda ee Tallaabooyinka ka dhanka ah Tacaddiyada ka dhanka ah Haweenka iyo Rabshadaha Qoyska):** GREVIO ayaa mas'uul ka ah la socodka dhaqangelinta Axdiga Istanbul. Iyadoo loo marayo warbixinteeda iyo qiimaynteeda, GREVIO waxay ku bixisaa hagitaan ku saabsan u hoggaansanaanta dalalka xubnaha ka ah heshiiska.
3. **Waajibaadka sharciga:** Axdiga Istanbul waxa uu ku waajibinayaa wadamada xubnaha ka ah in ay qaadaan tillaabooyin looga hortagayo oo lagula dagaalamayo xad-gudubyada ka dhanka ah haweenka, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira. Sharci ahaan dalal kala duwan, inta badan waxaa loo tixraacaa qodobbada Axdiga marka laga hadlayo kiisaskan.
4. **Waajibaadka Wanaagsan:** Axdigu waxa uu xooga saarayaa waajibaadka togan ee dawladaha si ay uga hortagaan rabshadaha, ilaalinta dhibanayaasha iyo maxkamadaynta dambiilayaasha. Sharcigu wuxuu qiimeyn karaa in gobolladu ay si wax ku ool ah u guteen waajibaadyadan kiisaska xadgudubka sharafta la xiriira.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Takoor la'aan: Axdiga Istanbul wuxuu hoosta ka xariiqayaa mabda'a takoorid la'aanta ku salaysan jinsiga. Sharcigu waxa uu u yeedhi karaa mabaadi'da takoor-la'aanta marka la eego xadgudubka sharafta la xidhiidha waxana ay xoogga saartaa saamaynta aan loo simanayn ee haweenka. 6. Helitaanka caddaaladda iyo dawooyinka waxtarka leh: Axdigu wuxuu u baahan yahay dawlada inay xaqiijiyaan in dhibanayaashu ay helaan caddaalad iyo dawooyin waxtar leh. Sharciga kiisku wuxuu baari karaa in dhibanayaasha xadgudubka sharafta laxidhiidha ay heleen cadaalad iyo inay heleen dawooyin ku filan. 7. Danaha ugu wanagsan ee ubadka: Kiisaska ku lug leh rabshada sharafta laxidhiidha waxay taaban karaan arimaha ilaalinta ilmaha. Heshiisku waxa uu xooga saarayaa in danta ubadku ay tahay in ay noqoto qodobka koowaad ee xaaladahan oo kale. 8. Amarka ilaalinta: Axdigu wuxuu ku dhiirigeliyaa dawlada inay bixiyaan amarada ilaalinta si loo ilaaliyo dhibanayaasha rabshadaha. Sharciga kiisku wuxuu qiimayn karaa in go'aamadan oo kale loo isticmaalay si wax ku ool ah si loo ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka sharafta laxidhiidha. 9. Xog ururinta iyo ka warbixinta: Axdiga Istanbul waxa uu ugu baaqayaa dawlada inay ururiyaan oo ay ka warbixiyaan xogta xadgudubyada ka dhanka ah haweenka. Sharcigu wuxuu ku salaysnaan karaa xogtan si loo qiimeeyo dhacdada iyo saamaynta gacan-ka-hadalka la xidhiidha sharafta.
<p>Heerarka iyo nidaamyada sharciga Yurub ee goobta rabshadaha la xiriira sharafta: Midowga Yurub</p>	<p>Sharci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Axdiga Midowga Yurub ee Xuquuqda Asaasiga ah: Axdiga EU wuxuu ka kooban yahay mabaadi'da xaqa nololsha, mamnuucidda jirdilka iyo dhaqan-xumada ka baxsan bini'aadantinimada iyo mabda'a sinnaanta. Mabaadi'daani waa kuwo lagu dabaqi karo kiisaska xadgudubka ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta la xiriira. 2. Awaamiirta 2011/36/EU ee ka hortagga iyo la dagaallanka ka ganacsiga dadka: Inkastoo dardaaran uu ugu horrayn khuseeyo ka ganacsiga dadka, waxa laga yaabaa inay khusayso kiisaska xadgudubka sharafta la xidhiidha ee ku lug leh ka ganacsiga dadka iyo dhiig-miirashada. 3. Awaamiirta 2012/29/EU ee xuquuqda dhibanayaasha dembiga: Awaamiirtan ayaa dejinaysa halbeegyada ugu yar ee xuquuqda, taageerada iyo ilaalinta dhibanayaasha dembiyada, oo ay ku jiraan dhibanayaasha xadgudubka ku salaysan jinsiga. Ujeedadu waa in la hubiyo in dhibanayaasha dambiyada ay helaan xog, taageero iyo cadaalad.

4. **Awaamiirta 2004/38/EC ee ku saabsan xaqa ay muwaadiniinta Ururka iyo xubnaha qoyskooda u leeyihiin in ay si xor ah ugu guuraan oo ay u degaan gudaha dhulka Dawladaha Xubinta ka ah:** In kasta oo amarkani aanu ahayn mid gaar u ah rabshadaha sharafta la xidhiidha, waxa laga yaabaa inay khusayso kiisaska khuseeya dhaqdhaqaaqa iyo degenaanshaha xubnaha qoyska ee la xidhiidha rabshadaha la xiriira sharafta.
5. **Machadka Yurub ee Sinaanta Jinsiga (EIGE):** In kasta oo aan ahayn sharci-dejin, EIGE waxa ay bixisaa xog, cilmi baaris iyo khibrad ku saabsan noocyada kala duwan ee xadgudubyada jinsiga ku saleysan, taas oo ilo u noqon karta siyaasad dejiyaasha iyo ururada.
6. **Axdiga Istanbul (Axdiga Golaha Yurub ee ka hortagga iyo la dagaallanka xadgudubyada ka dhanka ah haweenka iyo rabshadaha qoyska):** Axdigani wuxuu dejinayaa heerar dhammaystiran oo wax looga qabanayo xadgudubyada ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubyada la xiriira sharafta. Axdigu waxa uu qeexayaa tillaabooyinka lagaga hortagayo rabshadaha, ilaalinta dhibbanayaasha iyo maxkamadaynta dembiilayaasha.

Hababka:

1. **Istaraatiijiyadda Sinaanta Jinsiga ee Midowga Yurub:** Midowga Yurub waxa uu qaatay Istaraatiijiyad Sinaanta Jinsiga kaas oo qeexaya tillaabooyinka iyo hindisayaasha lagu horumarinayo sinnaanta jinsiga iyo wax ka qabashada noocyada kala duwan ee rabshadaha ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan rabshadaha sharafta la xiriira.
2. **Xog ururinta iyo ka warbixinta:** Midowga Yurub wuxuu ku dhiirigeliyaa Dawladaha xubnaha ka ah inay ururiyaan oo ay ka warbixiyaan xogta xadgudubyada ku salaysan jinsiga si loo fahmo baaxadda dhibaataada iyo in loo sheego horumarinta hababka kala duwan ee sharciyeynta (tusaale, dastuurrada iyo xeerarka kale).
3. **Barnaamijka Maalgelinta:** Midowga Yurub wuxuu bixiyaa maalgelin iyo taageero hindiseyaal, cilmi-baaris iyo mashruucyo loogu talagalay ka-hortagga iyo wax ka qabashada rabshadaha ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan rabshadaha sharafta la xiriira.
4. **Qorshe Hawleedka Qaranka:** Dawladaha xubnaha ka ah waxay inta badan horumariyaan oo ay fuliyaan qorshayaal hawleed qaran si loola dagaalamo xadgudubyada ku salaysan jinsiga, kuwaas oo laga yaabo inay ku jiraan xeelado wax looga qabanayo rabshadaha la xiriira sharafta.
5. **Awaamiirta 2011/36/EU ee ka hortagga iyo la dagaallanka ka ganacsiga dadka:** Inkastoo dardarankan uu ugu horrayn khuseeyo ka ganacsiga dadka,

waxa laga yaabaa inay khusayso kiisaska xadgudubka sharafta la xidhiidha ee ku lug leh ka ganacsiga dadka iyo dhiig-miirashada.

6. **Awaamiirta 2012/29/EU ee xuquuqda dhibanayaasha dembiga:** Awaamiirtan ayaa dejinaysa halbeegyada ugu yar ee xuquuqda, taageerada iyo ilaalinta dhibanayaasha dembiyada, oo ay ku jiraan dhibanayaasha xadgudubka ku salaysan jinsiga. Ujeedadu waa in la hubiyo in dhibanayaasha dembiyada ay helaan xog, taageero iyo cadaalad.
7. **Sharciyada ka-hortagga takoorka:** Midowga Yurub wuxuu leeyahay sharciyo mamnuucaya takoorka sababo kala duwan, oo ay ku jiraan jinsiga iyo diinta, taas oo muhiim u ah wax ka qabashada sababaha asaasiga ah ee rabshadaha la xiriira sharafta.
8. **Awaamiirta ilaalinta:** Wadamo badan oo EU-da ayaa leh qodobbo ku saabsan soo saarista amarada ilaalinta si loo ilaaliyo dhibanayaasha xad-gudubyada ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira.
9. **Adeegyada taageerada:** Wadamada EU-da waxaa lagu dhiirigelinayaa inay bixiyaan adeegyada ilaalinta iyo taageerada dhibanayaasha xadgudubka ku salaysan jinsiga, sida hoy la da'ay, khadadka telefoonka, gargaarka sharciga iyo la-talinta.

Heerarka:

1. **Sinnaanta:** Midowga Yurub wuxuu kor u qaadaa sinnaanta jinsiga oo ah mabda'a aasaasiga ah. Xeerarka Midowga Yurub waxay xooga saarayaan in xadgudubyada ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta, ay xadgudub ku tahay xuquuqda haweenka oo aan waafaqsanayn sinnaanta.
2. **Takoorka la'aan:** Sharciga Midowga Yurub wuxuu mamnuucayaa takooridda sababo kala duwan, oo ay ku jiraan jinsiga iyo diinta. Takoorka ku salaysan sharafta ama dhaqanka ee keenaya gacan-ka-hadal lama aqbali karo marka loo eego heerarka EU.
3. **Axdiga Midowga Yurub ee Xuquuqda Asaasiga ah:** Axdigu waxa uu ka kooban yahay mabaadi'da la xidhiidha xaqa nololaha, mamnuucidda jidh-dilka iyo dhaqan-xumada ka baxsan bini'aadantinimada iyo mabda'a sinnaanta. Mabaadi'daan waxaa lagu soo rogi karaa marka laga hadlayo kiisaska xadgudubka sharafta la xiriira.
4. **Adeegyada ilaalinta iyo taageerada:** Heerarka EU waxay xooga saarayaan muhiimada ay leedahay bixinta adeegyada ilaalinta iyo taageerada dhibanayaasha rabshadaha ku salaysan jinsiga, sida hoyga la da'ay, khadadka taleefoonka, gargaarka sharciga iyo la-talinta. Adeegga noocan ah waxaa laga yaabaa inuu khuseeya dhibanayaasha xadgudubka sharafta la xiriira.

	<p>5. Helitaanka caddaaladda: Midowga Yurub wuxuu xooga saarayaa in dhibanayaasha xadgudubyada jinsiga ku salaysan, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta, waa inay helaan cadaalad iyo dawooyin wax ku ool ah si ay magdhow uga raadiyaan waxyeelada soo gaartay.</p> <p>6. Xog ururinta iyo ka warbixinta: Midowga Yurub waxa uu ku dhiirigeliyaa dawladdaha xubnaha ka ah inay ururiyaan oo ay ka warbixiyaan xogta ku saabsan xadgudubyada ku salaysan jinsiga, taas oo gacan ka geysan karta qiimaynta dhacdooyinka iyo saamaynta rabshadaha sharafta la xidhiidha.</p> <p>7. Dembi-dambiyeedka: Heerarka Midowga Yurub waxay taageeraan dembi ka dhigista noocyada kala duwan ee xad-gudubyada jinsiga ku salaysan, kuwaas oo laga yaabo inay ku jiraan dhaqamada la xidhiidha rabshadaha sharafta la xiriira.</p>
<p>Heerarka sharciga qaranka iyo habraacyada aagga rabshadaha sharafta laxidhiidha: Bulgaria</p>	<p>Sharci:</p> <p>1. Xeerka Dambiyada Bulgaariya: Dhowr qodob oo ka mid ah Xeerka Dambiyada Bulgaariya ayaa wax ka qabta dembiyada la xiriira rabshadaha, hanjabaadaha iyo qasabka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noocyada. 93, p.31 B Dembigu waxa lagu galay " xaaladaha rabshada qoyska" haddii loo gaystay rabshad jidheed, galmo ama maskaxeed, meelaynta ku tiirsanaanta dhaqaalaha, xaddidaadda qarsoodiga ah ee khasabka ah, xorriyadda shakhsi ahaaneed iyo xuquuqda shakhsi ahaaneed oo loo geystay qof. ku abtirsada, xaaska ama xaaskii hore, qof uu ilmo la dhashay, qof uu la wadaago ama xidhiidh guur oo dhab ah ka dhexeeyo ama qof ay la nool yihiin ama wada nool yihiin hal guri. • Dembiga guurka: Taasi ku qasbi qof kale inuu guur ku galo xoog, hanjabaad ama ku takri fal awoodeed, qodobka 177, farqadiisa 1; Afdubka qof kale iyada oo ujeedadu tahay in lagu qasbo guur, qodobka 177, farqadiisa 2; waalidka ama qaraabada kale ee helay qadar lacag ah si uu ugu ogolaado gabadhooda ama qaraabadooda inay guursadaan, qodobka 178, farqadiisa 1aad. • Dembiyada ka dhanka ah da'yarta: Ku qasbida in uu qof kula noolaado guur xoog, hanjabaad ama ku takrifal awoodeed, Qodobka 190, farqadiisa 1; Qodobka 190aad, farqadiisa 2aad; afdubka qof kale si uu ugu qasbo inuu qof kula noolaado; wada noolaanshaha guurka ee qof qaangaar ah iyo haweeney da'doodu ka yar tahay 16 jir, qodobka 191, farqadiisa 1aad.

2. **Xeerka Ilaalinta Rabshadaha Guriga:** Sharcigu wuxuu bixiyaa qaab-dhismeed sharci ah oo lagu ilaalinayo dhibanayaasha rabshadaha qoyska, oo ay ku jiraan kiisaska xadgudubka sharafta qoyska dhexdiisa.
3. **Xeerka Ka Hortagga ka ganacsiga:** Sharcigani waxa uu ugu horrayn diiradda saarayaa ka ganacsiga dadka, laakiin waxa kale oo laga yaabaa in uu khuseeyo kiisaska xadgudubka sharafta la xidhiidha ee ku lug leh ka ganacsiga dadka iyo dhiig-miirashada.
4. **Sharciga Fursadaha Siman ee Haweenka iyo Ragga:** Sharcigani wuxuu kor u qaadaa sinnaanta jinsiga wuxuuna lagama maarmaan u yahay in wax laga qabto sababaha asaasiga ah ee xadgudubka ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta la xiriira.
5. **Shuruucda takoor la'aanta:** Bulgaariya waxay leedahay sharciyo mamnuucaya takoorka sababo kala duwan, oo ay ku jiraan jinsiga, diinta iyo dhaqanka, kuwaas oo muhiim u ah wax ka qabashada sababaha asaasiga ah ee rabshadaha la xiriira sharafta.
6. **Xeerka qoyska Bulgaria:** Xeerka qoyska waxa uu ka kooban yahay qodobdo ku saabsan guurka, furriinka iyo arrimaha qoyska. Waxa laga yaabaa inay khusayso kiisaska ku saabsan guurka khasabka ah ama arrimaha kale ee qoyska.
7. **Sharciga ka hortagga takoorka:** Bulgaria waxay leedahay sharciyo mamnuucaya takoorka sababo kala duwan, oo ay ku jirto jinsiga. Sharciyadan waxaa loo yeeri karaa si wax looga qabto kiisaska xadgudubka sharafta la xiriira ee ku lug leh takoorka ku saleysan jinsiga.

Hababka:

1. **Dembiyada ka warrama:** Dhibanayaasha ama marqaatiyaasha gacan-ka-hadalka sharafta la xiriira waxay u sheegi karaan dhacdada booliiska. Booliisku waxay mas'uul ka yihiin samaynta baaritaannada, ururinta caddaynta iyo qaadista tillaabada sharciga ah ee ku habboon.
2. **Awaamiirta ilaalinta:** Dhibanayaasha rabshada sharafta laxidhiidha waxay codsan karaan amarada ilaalinta iyagoo u maraya nidaamka sharciga Bulgaariya si loo hubiyo amaankooda. Go'aamadan waxaa laga yaabaa inay ku lug yeeshaan xannibaado lagu sameeyo dembiilayaasha xorriyaddooda dhaqdhaqaaqa iyo falalka.
3. **Kaalmada Sharci iyo La-talinta:** Gargaarka sharciga iyo la-talinta ayaa diyaar u ah dhibanayaasha dambiga si looga caawiyo inay maraan nidaamka sharciga oo ay u raadiyaan cadaalad. Adeegga noocan ahi waxa uu taageero iyo hagiis siiya dhibanayaasha.

4. **Dhaqangelinta sharciga iyo hababka garsoorka:** Hay'adaha fulinta sharciga iyo garsoorka ayaa wax ka qabta kiisaska xadgudubyada ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta la xiriira. Dacwooyinka sharciga ayaa ujeedadoodu tahay in dambiilayaasha lagula xisaabtamo falalkooda.
5. **Tallaabooyinka ilaalinta ee ka dhanka ah rabshadaha qoyska:** Bulgaariya waxay leedahay sharciyo loogu talagalay in lagu ilaaliyo dhibanayaasha rabshadaha qoyska, oo ay ku jiraan kiisaska rabshadaha la xiriira sharafta qoyska dhexdiisa.
6. **Khadadka taleefoonka ee qaranka iyo khadadka caawinta:** Bulgaariya waxay leedahay khad telefoon oo heer qaran ah iyo khadadka caawinta kuwaas oo siinaya gargaar degdeg ah dhibanayaasha rabshadaha, oo ay ku jiraan rabshadaha la xiriira sharafta. Adeegga noocaan ah wuxuu bixiyaa taageero iyo hagitaan.
7. **Wacyigelinta iyo waxbarashada:** Dawladda Bulgarian, ururada bulshada rayidka ah iyo ururada caalamiga ah waxay qabtaan olole wacyigelin ah, barnaamijyo waxbarasho iyo dadaallo waxbarasho si kor loogu qaado wacyiga dadweynaha, booliska iyo hay'adaha garsoorka arrimaha la xiriira xadgudubyada sharafta la xiriira iyo xadgudubka ku salaysan jinsiga.
8. **Xog ururinta iyo ka warbixinta:** Bulgaariya waxa lagu dhiirigelinayaa in ay ururiso oo ay ka warbixiso xogta ku saabsan xad-gudubyada ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xidhiidha. Xogtan ayaa muhiim u ah fahamka baaxadda dhibaataada iyo dejinta jawaabaha siyaasadeed ee wixii leh.
9. **Qorshe hawleedka qaranka:** Bulgaariya waxa laga yaabaa inay horumariso oo ay hirgeliso qorshe-hawleed qaran oo lagula dagaalamayo xad-gudubyada ku salaysan jinsiga, kuwaas oo ay ku jiraan xeelado wax lagaga qabanayo rabshadaha la xidhiidha sharafta.

Heerarka:

1. **Qodobbada Xeerka Ciqaabta:** Xeerka Dambiyada Bulgaariya wuxuu ka kooban yahay qodobbo ku saabsan noocyada kala duwan ee rabshadaha iyo hanjabaadaha ka dhanka ah shakhsiyaadka. Qodobadaan waxaa loogu yeeri karaa si wax looga qabto kiisaska xadgudubka ku saleysan jinsiga, oo ay ku jiraan kuwa leh waxyaabo xadgudubka la xiriira sharafta.
2. **Xeerka Ilaalinta Rabshadaha Guriga:** Xeerkani waxa uu bixiyaa qaab-dhismeed sharci ah oo lagu ilaalinayo dhibanayaasha rabshadaha qoyska, oo ay ku jiraan kiisaska xadgudubka sharafta la xidhiidha ee qoyska dhexdiisa.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Amarka ilaalinta: Dhibanayaasha xadgudubka ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubka sharafta, waxay codsan karaan amarka ilaalinta iyada oo loo marayo nidaamka sharciga Bulgaariya si loo hubiyo ammaankooda. 4. Kaalmada Sharci iyo La-talinta: Gargaarka sharciga iyo la-talinta ayaa diyaar u ah dhibanayaasha dambiga si looga caawiyo inay maraan nidaamka sharciga oo ay u raadiyaan cadaalad. Adeegga noocan ahi waxa uu taageero iyo hagiis siiya dhibanayaasha. 5. Sharciyada ka hortagga takoorka: Bulgaariya waxay leedahay sharciyo mamnuucaya takoorka sababo kala duwan, oo ay ku jiraan jinsiga, diinta iyo dhaqanka. Sharciyadan ayaa muhiim u ah in wax laga qabto sababaha asalka u ah xadgudubyada ku saleysan jinsiga. 6. Helitaanka caddaaladda: Dhibanayaasha xadgudubka ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudub sharafeed, waxay xaq u leeyihiin inay helaan nidaamka caddaaladda iyo fursad ay ku isticmaalaan dawooyinka sharciga ah iyaga oo aan ka cabsanayn aargoosi. 7. Hababka kala duwan ee edbinta: Isku-dubbaridka daneeyayaasha kala duwan, sida garsoorka, adeegga bulshada, xirfadlayaasha caafimaadka iyo khubarada sharciga, ayaa xoogga lagu saaray in si wax ku ool ah wax looga qabto rabshadaha. 8. Wacyigelin iyo Waxbarasho: Olole wacyigelin, barnaamijyo waxbarasho iyo hindiseyaal waxbarasho ayaa la qabtaa si bulshada, booliska iyo hay'adaha garsoorka looga wacyigeliyo arrimaha xadgudubyada ku salaysan jinsiga, oo ay ku jiraan xadgudubyada sharafta la xiriira. 9. Xog ururinta iyo ka warbixinta: Bulgaariya waxay ururisaa oo ka warbixisaa xogta xadgudubyada ku salaysan jinsiga, taas oo muhiim u ah fahamka baaxadda dhibaataada iyo dejinta jawaabaha siyaasad wax ku ool ah.
--	---

UJEEDOYINKA BARASHADA

	Dacwadaha sharciga ah	Ujeedooyinka waxbarashada		
		Aqoon	Xirfado	Mawqifyada
		Ka dib marka ay dhameeyaan cutubka, ka qaybgalayaashu waa inay awood u yeeshaan inay...	Ka dib marka ay dhameeyaan cutubka, ka qaybgalayaashu waa inay awood u yeeshaan inay...	Module-ku wuxuu higsanayaa inuu horumariyo dabecadaha soo socda:
	<p>Cutubka 1: Hababka loogu beddelo ereybixinta sharci ee adag iyo hababka sharciga fikrado ay dhallinyaradu la xidhiidhi karaan.</p> <p>Mawduuca 1: Kabcinta hal-abuurka si wax looga qabto su'aalaha aragtida si ka duwan.</p> <p>Mawduuca 2: Isticmaalka tusaalooyinka nolosha dhabta ah si aad u sharaxdo ereybixin sharciyeed.</p> <p>Mawduuca 3: Maaraynta Malo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Aqoonso marka ragga da'da yar, muwaadiniinta beesha iyo jilayaasha bulshadu ay si firfircoon oo sax ah uga qaybqaadan karaan dood sharciyeedka jira ee ku saabsan hababka sharci ee caalamiga ah iyo kuwa Yurub si loo ilaaliyo dhibanayaasha sharafta laxiriirta iyo rabshadaha koorsada ku saleysan. 	<ul style="list-style-type: none"> Muuji muhiimadda ay leedahay oo muuji farqiga u dhexeeya dhammaan hababka caalamiga ah iyo kuwa Yurub si loo ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan. Sii tusaalooyin ereybixin sharci ah iyo habraac sharciyeed oo soo jiidanaya ragga dhallinyarada ah. Beddel aqoonta sharciga guud iyadoo la adeegsanayo tusaalayaal nolosha dhabta ah. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • U caddee hababka caalamiga ah iyo kuwa Yurub qaab soo jiidasho leh ragga dhalinyarada ah. • Faham in ereybixinta sharciga ah iyo hababka sharciga loo sharxi karo siyaabo kala duwan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turjum luqad adag oo sharci ah si ay u fahmaan nimanka dhalinyarada ah kadibna ay awoodaan inay adeegsadaan tarjumaan si ay u baraan qeexida erey bixinta sharciga iyo hababka sharciga si loo ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka sharafta iyo jinsiga ku salaysan. 	
--	--	--	--	--

HAWLAHA

A2.1 Weydii su'aal

Magaca hawsha	weydii su'aal
Hadafka	In uu aqoonsado erey-bixin sharci ah iyo hababka sharciga ah si loo ilaaliyo dhibanayaasha xad-gudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan iyo sidoo kale in uu awoodo in uu u tarjumo tusaalayaal la taaban karo.
Sharaxaada	<ul style="list-style-type: none"> Tus bandhigga kooxda ka qaybgalayaasha oo weydii su'aasha: Waa maxay su'aasha la xidhiidha jawaabtan? Guud ahaan fasalka, ka qaybgalayaashu waxay wadaagaan su'aalahooda waxayna eegaan inay tani tahay su'aasha la socota jawaabta. Kala hadal ka qaybgalayaasha waxa ay tahay su'aasha "sax ah" iyo sababta ay tani u tahay su'aasha saxda ah.
Nooca dhaqdhaqaaqa	Fikirka dillaaca (oo loo yaqaanno maskax-dhisidda) - isweydaarsiga aqoonta
Muddada	20 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Soo bandhigida PowerPoint oo leh hordhac sharci ah oo aragti ah iyo jawaabaha.
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> Turjum luqad adag oo sharci si ay u fahmaan nimanka dhalinyarada ah ka dibna ay awoodaan in ay isticmaalaan turjumaaddan si ay u baraan hababka sharciga dhibanayaasha xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan. Muuji muhiimadda ay leedahay oo muuji farqiga u dhexeeya dhammaan hababka caalamiga ah iyo kuwa Yurub si loo ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka sharafta ku salaysan iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan.
Module	Dacwadaha sharciga ah
Xigasho	Ku salaysan: https://www.eur.nl/en/teacher/whats-question
Sida ugu fiican ee loo isticmaalo cutubyada soo socda:	<p>Barashada: Fahamka xuquuqda aadanaha</p> <p>Barashada: Fahamka sinnaanta jinsiga</p> <p>Barashada: Xadgudubka sharafta laxidhiidha</p> <p>Qalabka ficilada: Qalabka isgaarsiinta</p>
Eray bixino la soo jeediyay in la isticmaalo	<ul style="list-style-type: none"> Qaramada Midoobay Baaqyada Qaramada Midoobay Axdiyada Qaramada Midoobay Dacwadaha Qaramada Midoobay Xaqa nolosha takoora la'aan Xadgudub ku salaysan jinsiga Rabshadaha sharafta la xiriira

	<ul style="list-style-type: none"> • Hay'adaha Xuquuqul Insaanka Caalamiga ah • Golaha Yurub • Golaha Yurub heshiisyada • Golaha Yurub dacwadaha sharciga • Midowga Yurub • Xeerarka iyo awaamiirta Midowga Yurub • Nidaamyada sharciga ee Midowga Yurub 	<ul style="list-style-type: none"> • Ku dadaalid • Waajibaadka togan • Dhaqanka iyo dhaqanka • Helitaanka dib-u-eegis sharci iyo dawooyin • Amarka ilaalinta • Adeegyada Taageerada • Danta ugu fiican ee ubadka
--	---	---

A2.2 Waqti laga wadahadlo

Magaca hawsha	Waqti la wada hadlo
Hadafka	Go'aanso haddii ka qaybgalayaashu ay leeyihiin aqoon isku mid ah ereybixin sharci oo gaar ah iyo hababka caalamiga ah / Yurub ee loo isticmaalo koorsada / moduleka iyo haddii ay u wareejin karaan aqoontan tusaalayaal ku habboon ereyada sharciga ah.
Sharaxaada	<ul style="list-style-type: none"> • Weydii kooxda su'aal gaar ah. Tusaale ahaan: <i>Maxaad ka taqaan shuruucda caalamiga ah/Yurub iyo hababka lagu ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka sharafta laxidhiidha iyo xadgudubka jinsiga ku salaysan ?</i> • Weydii ka qaybgalayaasha inay ka fikiraan su'aasha iyo waxa laga jawaabay. • U qaybi ka qaybgalayaasha labo-labo oo weydii inay wadaagaan fikradahooda iyo jawaabahooda . • wadaaga khibradaha lammaanuhu soo mareen markay wadaageen jawaabahooda. Maxaa ka duwanaa, maxaa ka dhexeeyay maxaan ka soo qaadanaa? • Weydii kooxda haddii ay ka fikiri karaan tusaale nolosha dhabta ah oo ka wada hadlaan inay ku habboon tahay ereybixin sharci oo sax ah.
Nooca dhaqdhaqaaqa	Dood-kooxeed
Muddada	20-30 daqiiqo (waxay kuxirantahay tirada ka qaybgalayaasha)
Meel bannaan iyo agab	Arrimaha la xiriira erey-bixinta sharciga ah iyo hababka sharciga ah si loo ilaaliyo dhibanayaasha xadgudubka ku saleysan sharafta iyo jinsiga
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • Aqoonso marka ragga dhallinyarada ah, muwaadiniinta beesha iyo jilayaasha bulshadu ay si firfircoon oo sax ah uga qaybqaadan karaan dood sharciyeed. • Faham in erey bixinta sharciga lagu macnayn karo siyaabo kala duwan.
Module	Dacwadaha sharciga ah
Xigasho	Ku salaysan: Emancipator
Sida ugu fiican ee loo isticmaalo cutubyada soo socda:	<p>Barashada: Fahamka xuquuqda aadanaha.</p> <p>Barashada: Fahamka sinnaanta jinsiga</p> <p>Barashada: Xadgudubka sharafta laxidhiidha</p>

<p>Eray bixino la soo jeediyay in la isticmaalo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Qaramada Midoobay • Baaqyada Qaramada Midoobay • Axdiyada Qaramada Midoobay • Dacwadaha Qaramada Midoobay • Hay'adaha Xuquuqul Insaanka Caalamiga ah • Golaha Yurub • Golaha Yurub heshiisyada • Golaha Yurub dacwadaha sharciga • Midowga Yurub • Xeerarka iyo awaamiirta Midowga Yurub • Nidaamyada sharciga ee Midowga Yurub 	<ul style="list-style-type: none"> • Xaqa nolosha • takoor la'aan • Xadgudub ku salaysan jinsiga • Rabshadaha sharafta la xiriira • Ku dadaalid • Waajibaadka togan • Dhaqanka iyo dhaqanka • Helitaanka dib-u-eegis sharci iyo dawooyin • Amarka ilaalinta • Adeegyada Taageerada • Danta ugu fiican ee ubadka
---	---	--

A2.3 Shaqada lammaane

Magaca hawsha	Shaqada lammaane	
Hadafka	Isku caawi midba midka kale ku celcelinta beddelka ereybixin sharci oo adag.	
Sharaxaada	<ul style="list-style-type: none"> • U qaybi kooxda ka qaybgalayaasha labo-labo oo sii lammaane kasta habraac sharci ah oo la xidhiidha cutubka laga hadlay. • Waydii labada ka qaybgalayaasha inay la yimaadaan tusaale nololeed oo dhab ah si aad ugu sharaxdo habraaca iyo codsigeeda ficil ahaan. • Labada ka qaybgalayaashu waxay soo bandhigayaan tusaalaha ay la yimaadeen midba midka kale. • Ka qaybgalayaashu ha qiimeeyaan midba midka kale tusaalahiisa iyadoo ku saleysan tayada sida isticmaalka saxda ah ee ereybixinta sharciga, ku xirnaanta dhageystayaasha la beegsanayo iyo hal-abuurka. 	
Nooca dhaqdhaqaaqa	Dhaqanka is-dhexgalka - barashada labada dhinac	
Muddada	20 daqiiqo	
Meel bannaan iyo agab	Liiska hababka sharciga ah ee la isticmaali karo.	
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • Isku-dubarid erey-bixin sharci oo aan la taaban karin iyo habraacyo sharci iyadoo la adeegsanayo tusaalayaal nololaha dhabta ah. • Sii tusaalooyin ereybixin sharci ah iyo habraac sharciyeed oo soo jiidanaya ragga dhallinyarada ah. 	
Module	Dacwadaha sharciga ah	
Xigasho	Kooxda Qaxootiga	
Sida ugu fiican ee loo isticmaalo cutubyada soo socda:	Barashada: Fahamka xuquuqda aadanaha. Barashada: Fahamka sinnaanta jinsiga Barashada: Xadgudubka sharafta laxidhiidha	
Eray bixino la soo jeediyay in la isticmaalo	<ul style="list-style-type: none"> • Qaramada Midoobay • Baaqyada Qaramada Midoobay • Axdiyada Qaramada Midoobay • Dacwadaha Qaramada Midoobay • Hay'adaha Xuquuqul Insaanka Caalamiga ah • Golaha Yurub 	<ul style="list-style-type: none"> • Xaqa nololaha • takoor la'aan • Xadgudub ku salaysan jinsiga • Rabshadaha sharafta la xiriira • Ku dadaalid • Waajibaadka togan • Dhaqanka iyo dhaqanka

	<ul style="list-style-type: none"> • Golaha Yurub heshiisyada • Golaha Yurub dacwadaha sharciga • Midowga Yurub • Xeerarka iyo awaamiirta Midowga Yurub • Nidaamyada sharciga ee Midowga Yurub 	<ul style="list-style-type: none"> • Helitaanka dib-u-eegis sharci iyo dawooyin • Amarka ilaalinta • Adeegyada Taageerada • Danta ugu fiican ee ubadka
--	---	--

A2.4 Horumarinta hal-abuurka

Magaca hawsha	Kobcinta hal-abuurka
Hadafka	Dhaqdhaqaaq degdeg ah oo lagu dhiirgaliyo hal-abuurka
Sharaxaada	<ul style="list-style-type: none"> • Weydii ka qaybgale kasta inuu doorto mid ka mid ah shuruudaha sharciga ah ee lagu sharraxay ama mid ka mid ah hababka lagu sharraxay oo qor qoraal hal daqiiqo ah oo sharraxaya ereyga/habka ay doorteen. • Si aad u caawiso ka qaybgalayaasha, waxaad waydiin kartaa inay ka jawaabaan labada su'aalood ee soo socda qormadooda: 1). Maxaa ugu muhiimsanaa? 2). Su'aalo nooc ee ayaad ka qabtaa mowduuca? • Samee saacad saacad hal daqiiqo ah una daa ka qaybgalayaasha inay dhamaystiraan hawsha. • Weydii ka qaybgalayaasha qaarkood inay wadaagaan/soo bandhigaan qoraalladooda.
Nooca dhaqdhaqaaqa	Awood oo dhiiri geli hal-abuurka
Muddada	15 daqiiqo
Meel bannaan iyo agab	Soo bandhigida PowerPoint oo soo bandhigaysa hababka sharciga ah ee lagu ilaalinayo dhibanayaasha xadgudubka sharafta ku saleysan iyo xadgudubka jinsiga ku saleysan.
Ujeedooyinka waxbarashada	<ul style="list-style-type: none"> • U sharax nidaamka hab la hadlaya ragga dhalinyarada ah. • Sii tusaalayaal ereybixin sharci ah oo la hadlaya ragga dhalinyarada ah.
Module	Dacwadaha sharciga ah
Xigasho	Ku salaysan: https://www.eur.nl/en/teacher/one-minute-paper
Sida ugu fiican ee loo isticmaalo cutubyada soo socda:	<p>Barashada: Fahamka xuquuqda aadanaha.</p> <p>Barashada: Fahamka sinnaanta jinsiga</p> <p>Barashada: Xadgudubka sharafta laxidhiidha</p> <p>Qalabka waxqabadka: Qalabka isgaarsiinta</p>

<p>Eray bixino la soo jeediyay in la isticmaalo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Qaramada Midoobay • Baaqyada Qaramada Midoobay • Axdiyada Qaramada Midoobay • Dacwadaha Qaramada Midoobay • Hay'adaha Xuquuqul Insaanka Caalamiga ah • Golaha Yurub • Golaha Yurub heshiisyada • Golaha Yurub dacwadaha sharciga • Midowga Yurub • Xeerarka iyo awaamiirta Midowga Yurub • Nidaamyada sharciga ee Midowga Yurub 	<ul style="list-style-type: none"> • Xaqa nolosha • takoor la'aan • Xadgudub ku salaysan jinsiga • Rabshadaha sharafta la xiriira • Ku dadaalid • Waajibaadka togan • Dhaqanka iyo dhaqanka • Helitaanka dib-u-eegis sharci iyo dawooyin • Amarka ilaalinta • Adeegyada Taageerada • Danta ugu fiican ee ubadka
---	---	--